

al poporului, asigurându-se prin asemenea realizări, manifestarea din ce în ce mai evidentă a principiilor comuniste de repartitie, de muncă și de viață ale întregului popor. Tocmai în acest fel se împlinesc, la nivelul epocii de acum și al exigențelor viitorului preconizat, înseși năzuințele fundamentale ale înfăptuirilor republicii în România, ale dezvoltării ei etapă de etapă, pină în prezent.

30 decembrie 1947 — 30 decembrie 1987

GHEORGHE SOCOL

„Odată cu instaurarea republicii, trecînd la înfăptuirea revoluției socialiste, poporul român, condus de partidul comunist, a lichidat vechea orînduire socială, a înlăturat pentru totdeauna exploatarea omului de către om, cucerind victorii strălucite în toate domeniile construcției socialismului“.

NICOLAE CEAUȘESCU

Cînd, în urmă cu patru decenii, România devenea republică, procesul revoluționar ce fusese inițiat la 23 August 1944 atingea, în ceea ce privește componenta sa politico-statală, punctul său culminant. Într-adevăr, abolirea monarhiei și proclamarea republicii populare marcau completa înlăturare a vechii alcătuirii de stat, ce perpetua și garanta dominația claselor exploataatoare, și depina înlocuire a acesteia de către o nouă formă politică, menită să slujească interesele oamenilor muncii.

Este o particularitate a dialecticii procesului revoluționar din România, care decurge din condițiile concrete proprii țării noastre, că demolarea eșafodajului statal anterior nici n-a început și nici n-a vizat în primele sale faze, cum se întîmplă îndeobște, centrul său vital cel mai important. De aici și caracterul dualist al puterii de stat, respectiv existența elementelor noii puteri alături de vestigiile vechii alcătuirii de stat, în perioada de după instaurarea guvernului democrat-revoluționar de la 6 martie 1945 și pînă la 30 decembrie 1947, care reprezintă o altă trăsătură a procesului revoluționar din țara noastră.

În România, prin înlăturarea monarhiei și instaurarea republicii populare, procesul edificării noii puteri de stat, pornit de jos în sus și urmînd o traiectorie în general ascendentă, de lărgire continuă a ariei de cuprindere, se încheia practic. Cea mai importantă bătălie pentru destinul noii orînduiri, lupta pentru cucerirea puterii politice, se încheia cu victoria clasei muncitoare și a partidului său comunist care s-a situat în acești ani permanent în fruntea maselor, indicîndu-le obiectivele și călăuzindu-le pas cu pas pe drumul dificil al atingerii lor.

Prin instaurarea republicii populare, țara noastră dobîndise cea mai avansată formă de stat. Forțele de producție, relațiile de producție, viața socială suferiseră însă prea puține modificări, nivelul de dezvoltare economică al societății românești fiind în continuare destul de modest. Prin aceasta se crease o contradicție între forma avansată de guvernămînt, care redase milioanele de obidiți ai vechii societăți demnitatea omenească, și anemica dezvoltare a forțelor de

producție, care lipsea noul statut al omului de suportul material necesar. Contraindicația aceasta trebuia grabnic înlăturată, iar statul democrat-popular nou creat a fost pîrghia cu care partidul a acționat pentru transpunerea în viață a strategiei sale privind stabilirea unor noi raporturi de muncă, dezvoltarea forțelor de producție, propășirea culturii și vieții spirituale a societății, într-un cuvînt, pentru făurirea socialismului în România.

Pînă la înlăturarea monarhiei, lupta pentru victoria noii orînduiri s-a desfășurat mai ales în sfera politicului. După proclamarea republicii, pe primul plan trece economicul. Dacă lupta pentru cucerirea puterii politice a fost o înfruntare îndirjită și tăioasă, ale cărei secvențe s-au succedat rapid una după alta, organizarea pe baze socialiste a economiei și întregii vieți sociale este un proces de durată, atotcuprinzător, constructiv, mult mai complex. Revoluția nu încetează ci intră într-o altă fază, extinzîndu-se și adîncindu-se, supunînd modelării sale atît structura cît și suprastructura societății.

Ca să evaluăm mai exact amploarea transformărilor pe care le-a suferit societatea românească în cei patruzeci de ani de după proclamarea republicii, este necesar să amintim de unde s-a pornit, condițiile deosebit de grele în care se găsea țara noastră în anii de după război. Cu toate progresele realizate, în special în deceniile de după desăvîrșirea statului național unitar din 1918, datorită secolelor de dominație străină și altor vicisitudini istorice, la mijlocul secolului al XX-lea România era încă o țară agrară. Industria, deși existentă, era slab dezvoltată, iar ramurile care exprimă cel mai elocvent progresul tehnic și care îl determină, ca și absente. În plus, economia țării fusese secătuită de jaful dominației hitleriste și de distrugerile pricinuite de război. În aceste condiții, producția industrială ajunsese, într-o serie de ramuri, la jumătate în raport cu nivelul antebelic, iar capacitatea de transport a căilor ferate la aproape 30%. Rechizițiile impuse de război, lipsa brațelor de muncă în agricultură, cei doi ani consecutivi de secetă provocaseră o drastică criză alimentară. Trebuie, de asemenea, adăugate sabotajul reacțiunii, blocarea devalului și valutei țării în Occident, despăgubirile de război consistente pe care a trebuit să le plătim. Refacerea țării, crearea bazei tehnico-materiale a socialismului au cerut eforturi imense. Dar, așa cum arată secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, „bravul și încercatul popor român, care timp de aproape două milenii a fost nevoit să înfrîngă greutatea de neînchipuit pentru a-și păstra ființa și asigura progresul țării, a găsit și de această dată forța și energia necesare pentru a ieși din situația catastrofală în care se găsea, reaclădind din temelii întreaga țară prin puterea brațelor și a minții sale.”¹

Prin natura lor, prin limitele ce le sînt inerente, proprietatea capitalistă, mica proprietate asupra mijloacelor de producție nu puteau reprezenta cadrul adecvat pentru realizarea unor transformări de amploare a celor pe care le proiecta vizionar partidul comunist, forța politică conducătoare a poporului nostru ce și-a propus ca țel, de la făurirea sa, realizarea unei societăți drepte și prospere pe pămîntul străbun. De aceea, cîteva luni după proclamarea republicii, la 11 iunie 1948, are loc naționalizarea uzinelor și fabricilor, a băncilor și minelor, a tuturor întreprinderilor industriale capitaliste. Se făcea astfel un act de dreptate muncitorilor și specialiștilor care prin munca și priceperea lor au dat viață mijloacelor de producție ale epocii industriale. În același timp, devenind proprietate socialistă a întregului popor, industria putea servi statului

¹ Nicolae Ceaușescu, *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 7, București, Edit. politică, 1978, p. 961.

democrat-popular ca instrument de promovare accelerată a progresului și de remodelare socialistă a tuturor celorlalte compartimente sociale.

Prin naționalizarea industriei și întronarea relațiilor de producție socialiste în acest domeniu, noua orînduire socială se instaura temeinic pe solul românesc. Nu se poate însă vorbi de o deplină victorie a noii orînduiri atîta vreme cît agricultura, ramură de bază a economiei românești, continua să funcționeze potrivit vechilor rînduiei, nu poate fi vorba de o adevărată victorie a socialismului atîta timp cît forțele de producție — și din industrie și din agricultură — nu se aflau la un asemenea nivel de dezvoltare care să permită transpunerea în fapt, în realitatea cotidiană, a tuturor principiilor socialiste de muncă și viață, realizarea unei personalități umane superioare. Iată de ce istorica plenară din 3—5 martie 1949 a partidului hotăra începerea acțiunii vaste de socializare a micii producții agricole, iată de ce, din 1951, s-a trecut la dezvoltarea economiei naționale pe baza planului cincinal, învățămîntul s-a extins și perfecționat, activitatea educativă, de formare a omului nou, înzestrat cu o conștiință socialistă, a luat amploare.

Rezolvînd cu succes dificultățile inerente unei opere de asemenea proporții, învingînd unele piedici artificiale și corectîndu-și din mers propriile greșeli, poporul român a înaintat an de an, cincinal de cincinal în direcția modernizării economiei, a făuririi unei societăți socialiste tot mai avansate. Epopeea construcției socialiste din țara noastră înscrie în perioada 1948—1965, în cartea sa de aur, astfel de mari succese precum: crearea într-un termen scurt a unei industrii constructoare de mașini în stare să producă tractoare, autocamioane, excavatoare, turbine, mașini unelte și echipamente de mare complexitate tehnică; realizarea sistemului energetic național alcătuit dintr-o rețea de termocentrale și hidrocentrale proiectate și construite de specialiștii noștri și dotate în mare măsură cu echipament autohton; făurirea unei puternice industrii chimice (și în primul rînd petrochimice) care să valorifice superior bogatele resurse de materii prime de care dispunem; la sate, mica proprietate agricolă, incompatibilă cu cerințele agrotehnicii moderne, este tot mai mult înlocuită de marea proprietate socialistă, pentru ca în primăvara anului 1962 grandioasa operă de cooperativizare a agriculturii să se încheie cu succes.

Aplicînd legile generale ale făuririi noii orînduiri sociale și ținînd cont de particularitățile concrete ale României, în mai puțin de două decenii de la debutul etapei socialiste a procesului revoluționar din țara noastră, partidul a asigurat, prin politica sa, victoria deplină și definitivă a noii orînduiri pe pămîntul patriei. Aceasta însemna crearea bazei tehnico-materiale a socialismului, generalizarea relațiilor de producție socialiste la scara întregii economii naționale, realizarea unei structuri sociale alcătuite din clase și categorii sociale cu interese fundamentale convergente, aplicarea consecventă a principiului socialist de repartiție, creșterea nivelului de trai material și spiritual al poporului. În 1965, unitățile socialiste realizau 99,7% din producția industrială globală, dețineau 97% din fondurile fixe din sfera producției materiale, dădeau de lucru la 94% din populația ocupată, produceau 95,5% din venitul național și dețineau 91,4% din suprafața agricolă. Rolul industriei de ramură conducătoare a economiei naționale nu mai era doar rezultatul superiorității ei tehnice, ca pînă atunci, ci și al contribuției sale (57,3%) la crearea venitului național. Prin urmare, eticheta stigmatizantă (fiindcă voia să sugereze și o incapacitate funciară a românului de a mînuși tehnica modernă) de țară eminentamente agrară, ori aceea mai indulgentă

de țară agrară, aparțineau trecutului, România numărându-se de-acum printre țările industrial-agrare.

Marile realizări obținute în toate domeniile în anii făuririi societății socialiste unitare (1948—1965) au creat premise favorabile, economice și sociale, pentru continuarea procesului revoluționar de restructurare a societății românești într-un ritm mai accelerat și cu urmări și mai profunde. Impulsul politic și ideologic în această direcție a fost dat de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român din iulie 1965, eveniment crucial care inaugurează o etapă nouă în ceea ce privește modul de abordare a problematicii teoretice și practice a devenirii socialiste a patriei noastre. Apelînd la sursele originale ale gândirii socialiste, punînd capăt dogmatismului, înlocuind schemele abstracte cu analiza științifică a realităților de la noi, Congresul al IX-lea a reușit să indice mai corect stadiul de evoluție al societății românești și să definească, pe această bază, un program de perspectivă, fundamentat, de edificare a unei societăți socialiste îmbinînd într-o sinteză optimă generalul (atributele esențiale ale noii societăți) cu particularul (tradițiile istorice ale țării noastre).

Cursul înnoitor imprimat de Congresul al IX-lea practicii și gândirii teoretice poartă amprenta secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cărui personalitate reunește patriotismul cel mai profund cu devotamentul nemărginit față de cauza revoluției socialiste.

Analiza obiectivă, în spiritul deschiderii operate de congres, a stadiului în care se afla societatea românească după generalizarea relațiilor de producție socialiste și construirea bazei tehnico-materiale a noii societăți pune în evidență că România era o țară în curs de dezvoltare și că, pentru desăvîrșirea construcției socialiste, era necesară continuarea, în ritm susținut, a industrializării, dezvoltarea agriculturii, promovarea progresului tehnic, extinderea învățămîntului, sporirea aportului științei, perfecționarea relațiilor sociale și de producție, adică realizarea societății socialiste multilateral dezvoltate. „Ne propunem, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca, realizînd această nouă etapă în dezvoltarea socialistă a României, să creăm condițiile pentru a trece la edificarea societății comuniste. Toate aceste etape ale dezvoltării noastre sînt, de fapt, etape ale revoluției socialiste și comuniste”.²

Mobilizînd și mai puternic resursele națiunii și valorificîndu-le superior, Congresul al IX-lea este piatra de hotar a unei noi etape în desfășurarea procesului revoluționar din țara noastră, care în mod firesc poartă numele celui care a inițiat-o și i-a definit obiectivele și care în toți acești ani a stat de veghe neobosit în fruntea partidului și statului, epoca Nicolae Ceaușescu.

Marile prefaceri înnoitoare ale acestei epoci au înnobilit chipul patriei cu nenumărate dovezi ale hărniciei și priceperii generațiilor actuale, conferindu-i o nouă fizionomie. La originea acestora s-a aflat concepția partidului și a secretarului său general că dezvoltarea forțelor de producție pe baza industrializării reprezintă cheia de boltă a înfăptuirii cu succes a unei civilizații socialiste moderne pe pămîntul României. Pentru aceasta, în perioada 1966—1985 în economia națională au fost investite peste 3000 de miliarde de lei, prin urmare în medie 150 de miliarde anual, față de numai 24 de miliarde de lei anual în perioada 1950—1965. Pornind de la ideea că, pentru a fi viabil și pentru a nu periclita independența și suveranitatea țării, orice program de dezvoltare trebuie să fie rodul eforturilor proprii, aceste imense resurse bănești au putut fi obținute gra-

² Nicolae Ceaușescu, *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 6, București, Edit. politică, 1972, p. 267.

ție unei chibzuite repartizări a venitului național, partea destinată finanțării economiei naționale reprezentând în perioada 1966—1985 circa o treime din valoarea nou creată. Drept urmare, fondurile fixe din economie ajunseseră în 1985 la 2 780 miliarde de lei, 90% din acestea fiind creația ultimelor două decenii.

Harta economică a țării s-a îmbogățit în perioada 1966—1985 cu peste 8000 de noi capacități de producție, cu multe alte obiective social-economice. Între ele se detașează prin dimensiunile și complexitatea sa canalul navigabil Dunăre-Marea Neagră, cea mai mare investiție din istoria țării, măreață realizare a inteligenței și priceperii muncitorilor și specialiștilor români și test elocvent al capacității și posibilităților industriei noastre, una din marile lucrări hidrotehnice ale lumii, care va vorbi peste veacuri despre caracterul demurgic al epocii în care a fost construit. Rămânând tot în perimetrul dobrogean, teritoriul care altădată impresiona doar prin tristețea peisajului său arid, trebuie să mai menționăm portul maritim Constanța, care atunci când va atinge cota finală se va situa printre primele din lume, șantierele navale capabile să trimită pe oceanele și mărilor planetei coloși de 150 000 de tone, centrala atomo-electrică de la Cernavodă, care va fi în stare să producă singură cam tot atîta energie electrică cît s-a realizat în 1965 în întreaga Românie, noul arc de oțel și beton peste Dunăre, replică contemporană a podului construit acum o sută de ani de Anghel Saligny. Alțița realizări de seamă, cit pentru o întreagă istorie, numai în această parte a țării! Dar astfel de dovezi grăitoare în ceea ce privește caracterul deosebit de fertil al epocii în care ne aflăm găsim și în alte zone. Una dintre acestea ar putea fi combinatul siderurgic de la Galați, printre cele mai mari din Europa, alta, în același domeniu, mai tinăra cetate a oțelului de la Călărași, la fel de impresionantă. Fiindcă tot sîntem pe Dunăre, am putea menționa și hidrocentrala de la Porțile de Fier, printre cele mai mari din Europa. Trecînd în alte domenii industriale, putem menționa combinatele chimice de la Năvodari, Giurgiu, Timișoara, combinatele de utilaj greu de la Iași, Cluj-Napoca, Craiova, uzinele de autoturisme de la Pitești și Craiova și cite altele încă. România se află printre primele țări din lume în domeniul aviației și printre cele citeva în stare să exploateze, cu mijloace tehnice proprii, petrolul aflat sub apele mării.

În expresie statistică, în anii republicii producția industrială a ajuns să fie de peste 100 ori mai mare decît era în vechea Românie. Dar ceea ce diferențiază industria României socialiste de industria de pe vremea vechii orînduirii nu sînt atît aspectele de ordin cantitativ cît mai ales cele de ordin calitativ. Dacă în trecut ajunseseră la o oarecare dezvoltare industria ușoară și industria alimentară, astăzi în avangarda industriei românești se află ramurile care sînt produsul și producătoarele progresului tehnic contemporan: construcțiile de mașini, electronica, chimia. În momentul naționalizării, industria se rezuma la citeva ramuri care erau în stare să producă doar o gamă restrînsă de articole cu un grad de tehnicitate în general redus; în prezent, industria noastră dispune de o structură optimă în care regăsim toate subramurile care conferă autonomie funcțională unei economii, fiind totodată capabilă să producă un sortiment larg de produse, inclusiv articole de foarte înaltă tehnicitate.

Și dezvoltarea agriculturii a primit un puternic impuls în perioada de după Congresul al IX-lea al partidului. Reconsiderînd locul și rolul acestui domeniu tradițional de activitate în cadrul complexului economic național, în raportul prezentat congresului de tovarășul Nicolae Ceaușescu se prevedea: „Cîntinuînd în ritm intens industrializarea socialistă, vom acorda o mai mare atenție dez-

voltării agriculturii"³. Repusă de congres în drepturile ei firești de ramură de bază a economiei naționale, agricultura a beneficiat de atunci încoace permanent de atenția cuvenită din partea organelor de partid și de stat. Fondurile de investiții ce i-au fost alocate au fost mereu mai mari, ceea ce a permis ca baza materială de care dispune să cunoască o evoluție ascendentă cantitativ și calitativ. Rețeaua de S.M.A.-uri a fost extinsă, iar numărul tractoarelor a ajuns la peste 150 de mii, încât în prezent cerințele sînt satisfăcute în mod optim. Industria pune la dispoziția agriculturii o paletă largă de mașini agricole, cantități însemnate de îngrășăminte, alte produse chimice pe care le impune agrotehnica modernă. Drept urmare, producția agricolă a crescut simțitor de la cincinal la cincinal, în 1985 fiind de patru ori mai mare ca în 1944, în viața țărănimii și a satelor au pătruns puternic valorile culturii și civilizației socialiste.

Rezultatele obținute în construirea societății socialiste multilateral dezvoltate, acumulările cantitative considerabile înregistrate în perioada 1966—1985, în toate domeniile, fac posibilă trecerea țării noastre la un stadiu nou, superior, respectiv de țară cu un nivel mediu de dezvoltare. În vederea atingerii acestui obiectiv, Congresul al XIII-lea al partidului preconizează ca în cincinalul 1986—1990 să se accentueze dezvoltarea intensivă a industriei, agriculturii și a celorlalte ramuri de activitate, promovarea mai largă a noii revoluții tehnico-științifice, care să ducă la modernizarea și ridicarea întregii activități economico-sociale pe o treaptă superioară, la realizarea unei noi calități a muncii și vieții.

Dezvoltîndu-se în continuare, în cincinalul actual industria trebuie să-și sporească producția marfă cu 45—50%. Produsele industriale românești trebuie să se situeze, în 1990, în proporție de 95% la nivel mondial, iar 2—5% trebuie să-l depășească. Această nouă și importantă creștere a producției industriale, modernizarea ei urmează să fie rezultatul introducerii celor mai noi tehnologii de fabricație, extinderii automatizării, electronicii și roboticii în procesul de producție.

Și în domeniul agriculturii, marile acumulări cantitative înregistrate în perioada ce a trecut de la cooperativizare fac posibilă trecerea la o nouă calitate. Pentru a valorifica integral avantajele pe care le oferă proprietatea socialistă asupra pămîntului și pentru a imprima agriculturii un caracter intensiv la nivelul exigențelor științei agricole contemporane, conducătorul partidului și statului a conceput și inițiat programul realizării unei noi revoluții agrare. Vorbînd despre obiectivele acestui nou program de acțiune și definindu-i sarcinile, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „Ne propunem, de fapt, să realizăm o adevărată revoluție agrară în ceea ce privește producția, productivitatea muncii, nivelul tehnic, eficiența economică, activitatea socială generală din satele noastre“.⁴

Înfăptuirea noii revoluții agrare presupune o și mai puternică dezvoltare a forțelor de producție din agricultură, lucrări de hidroameliorații la scara întregului teritoriu național pentru a limita acțiunea negativă a factorilor naturali și a da posibilitatea obținerii unor recolte sigure, aplicarea în producția vegetală și animală a celor mai noi cuceriri ale geneticii contemporane. Prin urmare, un întreg ansamblu de măsuri aflat în curs de aplicare și care numai în acest cincinal însumează investiții de 190 de miliarde de lei.

³ Nicolae Ceaușescu, *România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste*, vol. I, București, Edit. politică, 1968, p. 34.

⁴ Nicolae Ceaușescu, *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 21, București, Edit. politică, 1981, p. 420.

Rezultatul final al vastei desfășurări de forțe din cadrul noii revoluții agrare va fi creșterea substanțială a producției vegetale și animale, conservarea și chiar perfecționarea caracteristicilor ecologice ale mediului natural. Potrivit prevederilor, în actualul cincinal producția agricolă urmează să crească cu 34,8—38,3% față de media perioadei anterioare de cinci ani, deci cu 5—5¹/₂% anual. Bilanțul anului agricol 1986, când s-a obținut cea mai mare recoltă de cereale din istoria țării, este o probă elocventă că agricultura noastră socialistă dispune încă de mari rezerve.

În anii construcției socialiste economia națională a produs nu numai mereu mai mult ci și din ce în ce mai eficient. Odată cu trecerea la etapa intensivă a dezvoltării economice, eficiența devine criteriu esențial de apreciere a modului în care au fost cheltuite mijloacele materiale și umane ale unităților productive. De aici accentul deosebit pe care Congresul al XIII-lea îl pune pe modernizarea și perfecționarea proceselor de producție, valorificarea superioară a resurselor materiale, ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, diminuarea cheltuielilor materiale, creșterea productivității muncii, întărirea autoconducerii muncitorești și a autogestunii. Deținând o pondere deosebită în ansamblul factorilor care condiționează eficiența, în perioada 1986—1990 productivitatea muncii va crește cu peste 70%, îndeosebi ca efect al progresului tehnic, care trebuie să asigure peste 52% din sporul total.

În cei 40 de ani de republică, schimbări esențiale s-au petrecut nu numai în industrie și agricultură, care alcătuiesc coloana de rezistență a întregii noastre societăți socialiste, ci și în celelalte domenii și componente ale organismului social. Astfel, Partidul Comunist Român, care a îndrumat și condus poporul nostru pe calea socialistă, este astăzi, prin cei peste 3,5 milioane de membri ai săi, integrat organic în societate, centru vital de la care iradiază energia ce ne va călăuzi în continuare spre piscurile luminoase ale comunismului. Statul socialist, care s-a conturat deplin după înlăturarea monarhiei, este în prezent componenta principală a sistemului democrației muncitorești revoluționare, instrumentul principal de transpunere în viață a planurilor și programelor economice. A fost creat un sistem democratic în care se regăsesc toate clasele, păturile sociale și categoriile profesionale, practic întregul popor. A devenit o practică curentă ca, înainte de a fi puse în aplicare, planurile și programele economice, celelalte măsuri de interes general, să fie puse în discuția forurilor competente ale sistemului democrației muncitorești revoluționare. Învățămîntul, știința și cultura, activitatea de perfecționare a conștiinței socialiste și de formare a omului nou cunos o amploye fără precedent.

Toate marile realizări obținute de poporul nostru în cei 40 de ani care au trecut de la instaurarea republicii își găsesc finalitatea în creșterea nivelului de trai material și spiritual, în schimbările pozitive petrecute în viața oamenilor, țelul suprem al politicii partidului de edificare a noii orînduiri. Datorită puternicei dezvoltări economico-sociale, veniturile reale ale oamenilor muncii au crescut în anii socialismului de circa 8 ori.

Dezvoltarea armonioasă a tuturor zonelor țării, politica de dezvoltare mai rapidă a județelor în trecut rămase în urmă, vastul program de construcții de locuințe (aproape 3 milioane în perioada 1963—1985), urbanizarea și amenajarea urbană au condus la crearea unor condiții civilizate de viață în toate localitățile. Accentuarea procesului de urbanizare, unul dintre indicatorii nivelului înalt de dezvoltare social-economică al unei țări, este demonstrată de faptul că de la 148 de orașe existente în 1945, în 1986 s-a ajuns la 237. De asemenea, a crescut

numărul orașelor cu o populație mai numeroasă, în prezent 22 de orașe avind peste 100 de mii de locuitori, față de numai 6 în 1948. Extinderea orașelor, apariția unor orașe noi au dus la creșterea populației urbane de la 3,6 milioane (22,8%) în 1945, la 11,4 milioane în 1985 (50%).

Amplul program de construcții de locuințe, de așezăminte social-culturale și alte lucrări edilitare dau orașelor noastre un aspect modern și civilizată. Tîrguri intrate în literatură datorită monotoniei, apatiei și platitudinii lor, în anii epocii Ceaușescu s-au trezit la viață și s-au înălțat semeț pe verticală. Buzăul de altădată. Botoșanii, Vasluiul, Bacăul, Pașcanii, Birladul, Sălajul, Bistrița, Slatina, Călărașul, Piteștiul (și lista ar putea continua) s-au ridicat în anii socialismului la demnitatea de municipii în care viața economică și culturală pulsează energic.

Un exemplu elocvent al puterii regeneratoare a socialismului ni-l oferă Capitala țării. Din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, capitala patriei noastre este de cîțiva ani obiectul unei complexe operații estetice și de amenajare urbană. Așa au apărut metrour, lacul Morii, o adevărată mare la porțile orașului, o Dimboviță renăscută și se conturează tot mai clar un centru politic și administrativ pe măsura evului socialist în care ne aflăm.

Ignorată ieri (sau descoperită doar cu ocazia reimpărțirii sferelor de influență între marile puteri ori atunci cînd monopolurile străine se aflau în căutarea de debușee avantajoase), România este astăzi, datorită politicii sale independente, acțiunilor și inițiativelor de pace ale președintelui său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, bine cunoscută și respectată în lume. Președinți de state și șefi de guverne, oameni politici de pretutindeni vin la București pentru a asculta un punct de vedere bine cumpănit în problemele spinoase ale lumii contemporane. Pînă la un asemenea prestigiu s-a înălțat România socialistă în cei 40 de ani de republică !

După cum vedem, bilanțul celor patru decenii care au trecut de la proclamarea republicii este deosebit de îmbucurător. În acest scurt răstimp, alegînd calea socialistă de dezvoltare, țara noastră a parcurs drumul lung și dificil de la țară eminentamente agrară la țară industrial-agrară în plină dezvoltare. Dacă la începutul acestui drum era țară slab dezvoltată, în prezent se află în ajunul trecerii sale în rîndul țărilor mediu dezvoltate. Concomitent, modificări profunde de ordin calitativ s-au produs și în planul relațiilor sociale, al calității vieții, al organizării și în ceea ce privește locul țării noastre în concertul națiunilor lumii. Din această perioadă, deosebit de rodnică s-au dovedit cei 22 de ani de cînd în fruntea partidului se află tovarășul Nicolae Ceaușescu.